

Projekt „ Příběhy našich sousedů“

Zpracovali: Veronika Vondrová, Jan Langmayer, Terezie Mašková, Filip Vrbský, Jakub Hlaváč

Vyučující: Mgr. Kateřina Kožuszniková

Škola: ZŠ Gutova, Gutova 1987, Praha 10-Strašnice,18100

Příběh pamětníka-Jana Žáková

Scénář

Úvodní slovo

„Dnes je třetího dubna 2014. Jsme v bytě paní Jany Žákové, rozené Kudrnové. Paní Jana Žáková se narodila dvacátého čtvrtého června 1941 v Praze u Apolináře a dětství prožila v Dejvicích. Od roku 1973 žije v Praze 10 Vršovcích.“

„To vždycky zazněly sirény v noci, muselo být zataženo, černé zatažení , musely to být černé rolety, a kdo je neměl dostal pokutu. Pamatuji se, jak zazněly sirény a naši už byli z těch náletů tak unaveni, že ty sirény ani neslyšeli a jsem je probudila, a tak mě museli popadnout a šli jsme po ulici byla to Wintrova ulice v Praze 6, a šli jsme k babičce, která bydlela v ulici Somské a já jsem viděla nad sebou ty letadla. To vidím dodneška. Takový ten temný hukot, to nebyla nadzvuková letadla. To letělo a teď nevíte, kam doletí a kam to padne. Tak to si pamatuji, bylo mi přes tři roky. Ale v paměti to mám tohleto.“

Dovolená manželů Žákových v zahraničí

„S Čedokem jsme si řekli, že vyjedeme do Jugoslávie. Organizovaný zájezd vlakem, no tak dobře, ale můj muž jako důstojník. Musel žádat o povolení a to povolení dokonce dostal, ale to nebyly pasy, aby jste si mysleli, že máte pas a vyjedete. Dostali jste takovej dvojpapírek, to byla stránka, kde byla vaše fotka, kde jste se narodili, kde jste a povolen výjezd třeba od 5.července do 28.července do Jugoslávie, konec, tenkrát to byla Jugoslávie no. Tak jsme vyjeli, měli jsme každej kufr, sedli jsme do vlaku, to byl čedokáčskej vlak, a vyjeli jsme do Jugoslávie. Když jsme přijeli tak tam bylo napsáno, že je voják z povolání. My jsme přijeli do Bratislavy, tam přišla pasová a celní kontrola. Pochopitelně otevřte kufr, byl to náš kufr, tak jsme jim museli ukázat, co v tom kufre máme kromě plavek ručníků a tak dále. To byla ta celní a pasová kontrola, no pasy nebyly, ale bylo tohle výjezdní povolení a můj muž, protože byl voják, a ten Slovák mu říká: ‚a kde máte potvrdně o predaně osobněho preukazu‘, protože my jsme měli občanky a vojáci měli osobní průkaz no a můj muž říká: ‚no odevzdal jsem ho, ale potvrzení nemám.‘ Ted'kom začali diskutovat, v tom vlaku tam bylo asi 500 lidí, a

ten pohraničník říká: ‚vystupte si a lebo vlak nepojede ďalej.‘ Ted'kom všichni říkali no to ne to snad ho pustíte. Dyť se bude zase vracet za tři neděle. ‚Vystupte si a lebo vlak nepojede ďalej.‘ Tak si představte, že oni se k němu postavili, ten vlak se už skoro rozjížděl, vystoupili s ním a my jsme pokračovali dál a můj muž s taškou, v které měl madrci a nevím co ještě jsem mu tam dala...čokoládu, nějaké džus a měl dináry, tajné dináry, který jsme si prostě někde vyměnili... jako někdo nám je tajně prodal a zůstal v ty Bratislavě a víte jaké to byl šok. To byl pátek odpoledne, my jsme pokračovali vlakem ďalej ďalej a ten tam zůstal. Ted'ka všichni diskutovali, no to se nevrátí, to jak to udělá anebo co se bude odehrávat. Já jsem taky nevěděla. My jsme přijeli v sobotu dopoledne do Splitu, pak jsme ještě jeli lodí na ostrov a ted'ka jsme tam vystoupili, šli jsme do penzionu. Vedoucí toho zájezdu, bylo mu na čtyřicet, mě představoval tomu ubytovateli, říkal no to je paní Žáková její manžel musel zůstat a možná přijede pozdějc. To byla taková nepřijemná situace vid'te pro něj i pro mě, já jsem si říkala, co já tady budu...pak jsme šli na večeri, pak byla neděle a my jsme si tam o tom všichni povídali a strašně nás to mrzelo. Mě teda opravdu hodně, protože to byla naše první zahraniční cesta a věděla jsem, že asi poslední a ted'ka na ten ostrůvek přijížděla loď. Jedna přijela ráno a zase se pak vracela do Splitu večer, no a my jsme tam tak seděli na té plázičce, koupali jsme se a najednou tam vidím takovou postavu a byl to můj muž. V neděli ráno, tohleto se stalo v pátek večer, a ted' ta jeho anabáze. Musel se vrátit, oni mu poradili stopa, takže odjel a na benzínce mu chytli stopa. Stopem odjel do Bratislavy, tam šel na posádkový velitelství a ti telefonovali do Prahy, jestli na mou duši ten průkaz odevzdal. Shodou náhod ten pán, co mu měl potvrdit to odebrání, byl v kině, tak to byl další problém, ale tak za ním do toho kina poslali vojáka, ten potvrdil, že to odevzdal pod číslem 39. V Bratislavě dostal razítko, do toho odevzdal pod číslem 39 razítko a bylo. Takže ted'kamu zase poradili, tak šel na benzínku a tam mu chytli stopa. Byl to Warburg a jeli s nějakým Bulharem, ten jel předtím ve fiat, projížděli, že pojedou do Maďarska, takže on s nima projel Maďarsko, spal tam na madračce, teda oni si postavili stan a pak ho vzali ho až do Bělehradu.

V Bělehradu u pumpy skončil, dostal mapu a vracel se zpátky do Rijeky. Z Rijeky se dostal stopem. Češi nebrali, protože t byli plný konzerv a všeho možného. Když jeli soukromě, dostal se do toho Splitu a on nevěděl, že měl peníze v kapsičce a ty dináry někde ztratil To zjistil, až jsme se spolu setkali. Ted'ka chtěl na tu loď a neměl peníze. Oni říkali pět dinára a on říkal nemám pět dinára. Furt nemám.

Pak se jim ho zželelo s tou taškou, jak tam smutně stál, tak ho vzali zadarmo a přijel za mnou do Jugoslávie. Tak to byla Odyssea tohleto.“

Pocity z okupace vojsky Varšavské smlouvy roku 1968

„Myslím si, že těch prvních pět let, že to opravdu bylo devastující pro lidi, pro tu republiku. Co oni tady dělali, najednou přišli ve 45'. A nás osvobodila, najednou tady kasárna, měli své školy to Ralsko a to všechno. Tam jsou pozůstatky, víte...Všude tady byly a ted' nejhorší je, že si v tom 68'roce mysleli, že nás přišli osvobodit, protože tam jim to imputovali do hlavy, že tady je to ohrožený, ten socialismus, a že tady trpíme, že nás musí osvobodit. Každý jim nadával, každý je nenáviděl, no né každý, ale 98% národa určitě. Někdo jim vyšel vstříc. Měli jsme známý a ten pán, bratr té známé, ten to tak špatně nesl, že jsou tady. Oběsil se v sadě na višni. Na mou duši se oběsil. Protože je měl před tím ty Rusy rád, byli mu sympatický a najednou přišli, tak to bylo pro něj tak bezvýchodné situace v tom 68', že fakt se oběsil.“

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

post...
bellum

lidé, co se ptají

Paní Jana Žáková žije v současnosti v Praze - Vršovicích a je v důchodu. Celý život se věnovala pedagogické profesi a ještě v nedávné době zastupovala za nemocné paní učitelky na ZŠ Gutova.